

Projektleírás

Célunk intézményben élő kamaszoknak - és az idei évtől szüleiknek - olyan kapaszkodókat adni, melyek segítségükre lehetnek, hogy ne szigetelődjenek el, hogy alternatívát mutassunk fel a legegyszerűbb megoldásokkal, a nehéz élethelyzetekre vonatkozó hibás megküzdési stratégiákkal (pl.: kallódás, deviancia, szerhasználat) szemben.

Intézményben élő fiatalokkal dolgozni, akár prevenció, mentálhigiénés, akár művészeti tevékenységről van szó, nehéz feladat. Az intézményi elhelyezés olyan problémát, problémákat feltételez, melyek más keretek között már nem orvosolhatóak. Ez legtöbbször már önmagában is kudarcélmény családnak és gyermekeknek egyaránt. A cél az elhelyezéssel vagy már fennálló súlyos problémák orvoslása, vagy azok kialakulásának, elmélyülésének megelőzése. Mindez konfliktusokkal jár az egyénen belül és a szociális környezetében egyaránt. Az intézménybe kényszerülés és azok a problémák, melyek az elhelyezést szükségessé teszik, elkerülhetetlenül sérülést okoznak. Mindez fokozottan igaz a kamaszokra, az ő személyiségfejlődésükre és szocializációjukra.

Vajon mit kínálhatunk mi, filmes és segítőszakemberek, felnőttek, ami hasznára válhat és kellően vonzó lehet az ilyen helyzetben lévők számára?

A csoportmunka célja esetünkben mindig kettős. 12-14 alkalomból álló csoportfoglalkozásaink során egyrészt azt szeretnénk elérni, hogy a csoport tagjai tanuljanak önmagukról, haladjanak előre önismeretükben, valamint közös feladatok, játékok, csoportos és egyéni beszélgetések során tegyenek szert olyan ismeretekre, melyek hozzájárulhatnak, hogy a későbbiekben ne váljanak áldozattá (prevenció), hogy tudjanak mérlegelni, megfontoltabb döntéseket hozni mindennapi életük során. Szeretnénk, ha a csoport tagjai valódi közösséget hoznának létre. Közösséget, melynek tagjai figyelnek egymásra, a közösen hozott szabályokat betartják, a csoport betartatja azokat. Mindez elengedhetetlen azoknak az alapoknak a megteremtéséhez, melyek segítségével megvalósulhat, hogy művészeti eszközökkel (közös történetalkotás vagy szövegírás, dramatizálás, majd filmkészítés) elérjük annak felismerését, hogy a kitartó munka, az alkotás olyan értékek, melyek – terápiás értékük mellett – sokszorosan megtermik gyümölcsüket, ha pedig mindez még sikerekkel is kiegészül, akkor pedig azt is, hogy értékes, amit közösen elkészít a csapat. Hiszen olyan produktumot hozhatunk létre, melyek nem csak az alkotók, de a közönség számára is érdekes és értékes.

A gyerekek elérésében mindig az adott intézmény segítségét kérjük, a csoportban történő részvételre az otthon dolgozói biztatták a gyerekeket, a részvétel azonban nem volt kötelező. A gyerekek nem csak életkorukat, de habitusukat, problémáikat tekintve is nagyon különbözőek. Némelyiküknek több idő és motiválás kell, hogy megnyíljon, megfigyelőből aktív csoporttaggá váljon, másoknál komoly feszültséget okoz, ha nem érvényesülhet akarata maradéktalanul.

Az első találkozásokkor mindnyájan bemutatkozunk, csoportvezetőkként ismertetjük eddigi tevékenységünket, meghatározzuk a csoport célját, majd közösen határozzuk meg azokat a csoportnormákat melyek a csoport működését szabályozzák. A csoport végleges kialakulása eddig általában négy alkalmat vett igénybe, ennyi idő kellett, hogy kiderüljön, ki tudja és akarja folytatni a közös munkát.

A foglalkozások tematikája, a kitűzött céloknak megfelelően épült fel, egyidejűleg volt tehát önismereti csoport és alkotóműhely. A gyerekek motiválására a legalkalmasabb eszközöknek

a dramatizálás és a szituációs játékok bizonyultak. Míg a különböző szabályokhoz kötött önismereti játékok sokszor bizonyultak túlzottan kötöttnek, addig a saját élményeken alapuló szövegírás vagy a másik szerepébe bújás többnyire a csoport egészének tetszését és aktivitását kiváltotta. Az efféle játékok lehetőséget adnak, hogy a gyerekeket érintő személyes problémákkal úgy foglalkozhassunk (E/3), hogy az ne váljon zavaróvá, túlzottan személyessé, annak ellenére sem, hogy sokszor érződött, egy-egy szereplő számára az önfelelt kikapcsolódáson túl, komoly mélysége van az adott játéknak. Ezen keresztül tudunk foglalkozni olyan alapvető dolgokkal, mint a rokoni, családi kapcsolatok, azok nehézségei és örömei, a barátság, a párkapcsolatok, a szerhasználat vagy épp a társadalmi szabályok, saját helyzetük kérdése, céljaik meghatározása és az azok eléréséhez vezető utak reális ismerete. Maximálisan kerülve a didaktikus megközelítést és arra alapozva, amit ők behoznak. A gyerekek ennek megfelelően is választották ki később a filmben általuk megformálni kívánt karaktereket, készítették el segítségével saját szövegeiket.

A filmkészítéssel kapcsolatban két dolgot fogalmaztunk meg már a csoport elején, hogy saját történetet, élményeket, érzéseket fogunk feldolgozni, illetve a szereplők az erre önkéntesen jelentkező gyerekek, fiatalok lesznek. Emellett folyamatosan voltak jelen a közös alkotómunkát előkészítő elemek is az önismereti blokkok részei és kiegészítőiként egyaránt. A különböző játékok során a megfigyelők gyakorolták az eszközhasználatot, beszéltünk a rögzítés (film és fénykép) szabályairól, míg a szereplők tanulták, hogyan lehet kamera jelenlétében is természetesen viselkedni etc. Az arányok fokozatosan változtak, míg kezdetben az önismeret dominált, a csoport végére nagyobb teret kapott az ettől természetesen nem elválasztható alkotás. A nyelv, a játék, a közösség, a magukra és másokra való odafigyelés, a készség önmaguk megismerése, a világban saját helyük megtalálása szempontjából megkerülhetetlen tényezők. Gondolataik, érzéseik vizsgálata és akár szóban, akár a dráma eszközével történő kifejezése egyszerre bizonyult eddigi tapasztalataink alapján a személyiségfejlesztés, az alkotás, a művészi önkifejezés hatékony eszközének. Úgy tudunk a személyes és a társas készségek terén hozzájárulni a csoport résztvevőinek fejlődéshez, hogy mindez egyszerre lehetett számukra tartalmas, izgalmas vagy épp szórakoztató, de mégiscsak tanulás. Minden csoportunkban sikerült olyan intim légkört kialakítanunk, melyben a csoporttagok fel tudtak oldódni anélkül, hogy úgy érezhették volna, ezáltal kiszolgáltatják magukat. A vitakultúra fejlődése, a különböző elképzelések megvitatása, kiértékelése, elfogadása vagy épp egyszerű tiszteletben tartása terén komoly fejlődésen ment át a csoport minden tagja.

Mindez eddig csupán azt összegezte, hogyan működött a csoport, azt nem mutatja be, hogy a zenével, szövegírással, koreográfiával, színjátszással, filmkészítéssel mennyi élményt szereztek és mennyi tudással gazdagodtak. Hogy a 2018-as kisfilmjeinkben milyen erősen jelennek meg saját vágyaik, gondolataik a világról, önmagukról és családjukról, de a filmek sikere jól mutatja, hogy ezek mind hitelesség, mind minőség szempontjából komoly értékkel bírnak. Az elkötelezett és kitartó munka végén tehát a projektben bennmaradó gyerekek megízlelhetik, mit jelent az elismerés, a siker és megtapasztalhatják, hogy mit lehet kezdeni vele. Mindemellett megértik, hogy nem csak fontosak, de hatni is tudnak a világban róluk alkotott képre. Hogy sokkal többek annál, amit mások gondolnak róluk, hogy kitartó munkával, másokkal együttműködve, de saját adottságaikat, tehetségüket kamatoztatva ők közel sem azok, akiknek szügyenkezniük kell helyzetük, származásuk, nehézségeik miatt.

2011 és 2018 között 7 intézményben dolgoztunk 290 fiatal fordult meg a csoportjainkban és összesen 19 filmet készítettünk el. Sokan akár több éven keresztül visszajártak a kisfilm-készítő műhelyekbe. 2018-ban összesen 4 csoportunk volt, nagyjából 80 gyermeket értünk el. Életkor szempontjából a legtöbben 12 és 18 év közé estek, azonban volt néhány kisebb gyermek, akik nagyobb testvéreik révén kapcsolódtak a csoportokhoz.

A projektek finanszírozását minisztériumok (Emberi Erőforrások Minisztériuma, Belügyminisztérium) és a MOL Gyermekgyógyító Program támogatásából biztosította az Életerevaló Egyesület.

Életerevaló Egyesület nyertes pályázatait, amiket az ÖFM-ek megvalósítására fordított:

KAB-ME-12-7936 nyertes 2012: 800.000 Ft

KAB-GY-12-10109: 350.000 Ft

KAB-ME-13-B-13349 2013: 915.000 Ft

KAB-ME-14-B-14795 2014: 1.182.500 Ft

Ökumenikus Segélyszervezet Tandem Fejlesztési Alap

TANDEM-04-0128 2014 (komplex program ÖFM-re 2500000Ft felhasználva): 3.930.315 Ft

KAB-ME-15-B-21810 2015: 2.000.000 Ft

KAB-ME-16-C-25510 EMMI- NRSZH pályázat: 3.000.000 Ft

BM-16-MI-0095 Belügyminisztérium és Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács pályázat, bűnmegelőzés (komplex program, más elemekkel: 250.0000 Ft a ÖFM -re felhasználva)): 4.500.000 Ft

MOL Új Európa Alapítványa Gyermekgyógyító Program 2017: 1.968.720 Ft

KAB-ME-17-KMR-C-25868 EMMI-SZGYF pályázat 2018: 5.000.000 Ft

MOL Alapítvány 2018 (2019): 1.880.000 Ft

KAB-ME-18-KMR-C-26141 2019 EMMI-SZGYF: 2.500.000 Ft

Az Északi Támpont Egyesület filmes, programszervező, menedzseri tudásáva és tevékenységével, önkéntesekkel és egyéb támogatók bevonásával (magánszemélyek, cégek (CANON) segítette a megvalósulást.

Referencia projektek:

2017. TELEFONOK sorozat kisfilmjei

A 2017-es tematikánkban a mobiltelefonok által katalizált veszélyekre hívtuk fel munkáinkban a figyelmet.

• Összetörve /BMSZKI Rákosszeg Családok Átmeneti Otthona/

https://indavideo.hu/video/Telefonok_-_Osszetorve

• Célkeresztben /Bárka Gyermek Átmeneti Otthona/

https://indavideo.hu/video/Telefonok_-_Celkeresztben

A 2018-as tematika egy-egy a csapatokat bemutató rap videóklip elkészítése volt.

• Hiába is hisztizel /BMSZKI Rákosszeg Családok Átmeneti Otthona/

https://www.youtube.com/watch?time_continue=4&v=I4lk8mbpRtc

• Verset Írok /S.O.S. Krízis Alapítvány Családok Átmeneti Otthona/

<https://www.youtube.com/watch?v=CyGmn7Oj9pA>

• REZILIENCIA /Bárka Gyermek Átmeneti Otthona/

<https://www.youtube.com/watch?v=Iz8uuwH3pqg>